

Diabetes 2 og insulin

Ingrid hadde diabetes type 2 og strevde med å få kontroll over blodsukkeret.

Det finnes to former for diabetes (sukkersyke). Type 1 skyldes at bukspyttkjertelen slutter å produsere hormonet insulin. Denne sykdommen rammer først og fremst unge mennesker. Ved type 2 er kroppens følsomhet for insulin nedsatt, samtidig som kroppens evne til å lage nok insulin er redusert. Årsaken er oftest økende alder, arvelige faktorer, for lite fysisk aktivitet eller overvekt. Ingrid var til en sjekk fordi hun - i likhet med sin gamle mor og tante - hadde type 2 diabetes. Hjertet, øynene, nervesystemet og nyrene blir ofte gradvis svekket hos personer med diabetes. Risikoen for slike komplikasjoner øker hvis det gjennomsnittlige blodsukkeret over tid er for høyt.

Ingrid hadde strevd med å få kontroll over blodsukkeret sitt ved å gå daglige turer og forsøke å spise sunt. Hun brukte også tabletter som økte bukspyttkjertelens utskillelse av og kroppens følsomhet for insulin. Jeg hadde foreslått at hun skulle begynne med insulinsprøyter, men det ville hun helst slippe. I likhet med mange andre personer med type 2 diabetes grudde Ingrid seg til sprøtestikkene.

Lege Det er vanlig å grue seg til stikkene, men det er like vanlig å bli positivt overrasket over hvor lett det faktisk går, og hvor mye bedre man føler seg når man får riktig blodsukkernivå. Nålene er dessuten så tynne at man knapt merker stikkene.

Pasient Du har sagt det før, Christian, men jeg har ikke så lyst.

Lege Men er det i orden at jeg lærer deg hvordan du setter sprøytene så kan du tenke over saken. Hvis du ikke blir fornøyd, kan vi fortsette med tablettene.

Pasient Jeg skjønner at du forsøker å lure meg til å begynne, men det er jo sikkert godt ment.

Lege Ja, det er det. Bruk av insulin gjør dessuten at sykdommen ofte får et mildere forløp.

Vi ble enige om å sette opp en ny time for en praktisk gjennomgang.

Jeg var av en forsker nylig blitt gjort oppmerksom på at personer med diabetes har økt risiko for å bli rammet av kroniske betennelser i tannkjøttet, og at dette kan gjøre det vanskeligere å få kontroll med blodsukkeret. Tilstanden ble tidligere kalt pyrea og er kjennetegnet av at tannkjøttet blør ved berøring samt dårlig ånde. Etter hvert kan tennene løsne. Hovedårsakene til periodontitt er røyking, arvelige faktorer og utilstrekkelig renhold av tennene. Personer med diabetes er ekstra utsatt for å få periodontitt. Samtidig fører periodontitt til at det blir vanskeligere å oppnå god blodsukkerkontroll. Jeg fortalte Ingrid dette og spurte om hun hadde vært hos tannlegen det siste året.

Pasient Nei – det har jeg ikke tatt meg råd til, men kanskje jeg burde bestille meg en time?

Lege Det synes jeg du bør gjøre. Og skulle det vise seg at du trenger behandling for periodontitt, kan du søke trygdekontoret om støtte til utgiftene.

Pasient O.k. Jeg trenger uansett en tannrens.

Lege Flott – da ses vi snart til et lite sprøytekurs.

Pasient Huff – ja!

Ingrid smilte tappert.

